

1. Að biðja um leyfi

1.1 Ég þarf ...

H2.70

Maria: Ég þarf að hætta snemma í vinnunni á föstudaginn.

Gísli: Af hverju?

Maria: Af því að ég þarf að fara út á flugvöll.

Gísli: Ertu að fara eitthvert?

Maria: Nei, ég þarf að sækja systur mína sem er að koma í heimsókn.

Gísli: En gaman! Góða skemmtun.

Spyrjið og svarið

Hvert þarf Maria að fara?

Hvern þarf hún að sækja?

1.2 Má ég fá frí?

H2.71

Rafael: Má ég fá frí á morgun eftir hádegi?

Ósk: Af hverju? Hvað þarft þú að gera?

Rafael: Ég þarf að fara til tannlæknis. Hann ætlar að draga úr mér tönn!

Ósk: Hvenær þarftu að fara?

Rafael: Klukkan hálfvö.

Ósk: Það er allt í lagi. Gangi þér vel.

Spyrjið og svarið

Hvað þarf tannlæknirinn að gera?

Hvenær þarf Rafael að fá frí?

Má Rafael fá frí?

1.3 Má ég fá að hringja?

H2.72

Mariuz: Afsakið, má ég fá að hringja? Síminn minn er batteríslaus.

Magnús: Ætlaðu nokkuð að hringja til Póllands?

Mariuz: Nei, nei. Bara í bróður minn og biðja hann um að sækja mig.

Magnús: Allt í lagi. Gjörðu svo vel.

Spyrjið og svarið

Hvert ætlar Mariuz að hringja?

Af hverju þarf hann að hringja?

1.4 Viltu skipta um vakt?

H2.73

Linda: Viltu skipta um vakt við mig á mánudaginn?

Renata: Áttu að vera á morgunvakt?

Linda: Já, og það er foreldraviðtal í skólanum hjá dóttur minni. Ég á að tala við kennarann klukkan 10.

Renata: Ekkert mál. Ég skal skipta við þig. Getur þú tekið kvöldvaktina mína?

Linda: Já, ég get það. Takk fyrir hjálpina.

Spyrjið og svarið

Hvað vill Linda gera?

Hvað á Linda að gera?

Hvað gerir Renata?

Hvað segir Fríða frænka?

Hvað **má** og **má ekki** á Íslandi?

Dæmi:

Það má ekki reykja inni á opinberum stöðum.

Það má mótmæla úti á götu!

RÍKISSTJÓRNINA
BURT!

Þarft þú að fara til tannlæknis?	Já, ég þarf að fara til tannlæknis Já.
Hvenær þarftu að fara?	Ég þarf að fara klukkan tvö Klukkan tvö
Má ég fá frí á morgun?	Já, þú mátt fá frí Já. Nei, þú mátt það ekki .
Má ég fá að hringja? Má ég hringja?	Já, gjörðu svo vel.
Viltu skipta um vakt við mig?	Já, ekkert mál. Nei, því miður. Ég get það ekki.
Hvenær átt þú að mæta í skólann?	Klukkan átta.

1.5 Tölum saman!

- Hvað þarft þú að gera í dag?
- En hvað langar þig að gera?
- Hvað áttu að gera í skólanum?
- Hvað mátt þú ekki gera á Íslandi?
- Viltu fá frí í skólanum?

Má sprengja flugelda á Íslandi í maí?

1.6 Hlustaðu á samtalið og merktu við rétt svar

H2.74

1. Jósef vill koma

- a. fyrr í vinnuna
- b. seinna í vinnuna
- c. á réttum tíma

2. Hann þarf að

- a. fara í bað
- b. fara í bakarí
- c. fara í banka

3. Hann má ekki

- a. koma seint
- b. koma snemma
- c. fara snemma

4. Hann má

- a. koma seinna
- b. fara seint
- c. fara fyrr

2. Heilsan

2.1 Í vinnunni

H2.75

- Ásta: Æ, mér er svo illt í bakinu!
- Sóley: Hvað segirðu? Það er ekki gott. Hvað er að?
- Ásta: Ég veit það ekki. Ég ætla að fara í sund og heita pottinn á eftir.
- Sóley: Þú þarft að fara til læknis.
- Ásta: Já, ég geri það kannski á morgun.

Er þér illt í bakinu núna?

2.2 Næsta dag

H2.76

Ásta vaknaði klukkan sex í morgun og var ennþá illt í bakinu. Hún svaf ekki vel og var alltaf að vakna. Í dag er hún alveg stíf í bakinu og getur ekki beygt sig og ekki farið í sokkana! Hún verður að fara til læknis.

2.3 Að panta tíma

H2.77

- Ritari: Heilsugæslan, góðan dag.
- Ásta: Góðan daginn, ég ætla að panta tíma hjá lækni.
- Ritari: Hjá hvaða lækni ertu?
- Ásta: Hjá Ólafi. Áttu tíma í dag?
- Ritari: Nei, bara á morgun, klukkan tíu.
- Ásta: Mér er svo illt í bakinu, ég er alveg að drepast!
Ég verð að fá tíma í dag.
- Ritari: Það er laust hjá Gunnjónu klukkan eitt. Viltu koma þá?
- Ásta: Já, takk. Ég kem þá.
- Ritari: Bíddu, hver er kennitalan þín?

Mér er illt í
höfðinu
hálsinum
maganum
bakinu
hendinni
fætinum

Hvað segir Fríða frænka?

Heimilislæknir vinnur á **heilsugæslustöð**.

Ert þú með heimilislækni?

Veist þú hvar heilsugæslan er í þínu hverfi?

2.4 Að tilkynna veikindi

H2.78

- Guðfinna: Ræstingin, Guðfinna.
- Símon: Er Ástrós ræstingastjóri við?
- Guðfinna: Já, augnablik. Ég skal ná í hana.
- Ástrós: Ástrós.
- Símon: Halló, þetta er Símon. Ég kem ekki í vinnuna í dag. Ég er veikur.
- Ástrós: Æ, æ. Hvað er að þér?
- Símon: Mér er svo rosalega illt í hálsinum og ég er líka með hita. Sonur minn er líka veikur.
- Ástrós: Það er ekki gott. Það er flensa að ganga.
- Símon: Ég kem örugglega ekki á morgun.
- Ástrós: Allt í lagi. Gangi þér vel. En þú þarft að koma með læknisvottorð þegar þú kemur aftur í vinnuna.
- Símon: Allt í lagi. Bless, bless.
- Ástrós: Blessaður.

Ég er með	höfuðverk	
Ert þú með	kvef?	
Hún er með	hálsbólgu og hósta	
Hann er með	hita	

Sonur minn er veikur í dag.
Dóttir mín er veik í dag.
Hann/Hún kemur ekki í skólann í dag.
Ég kem ekki í vinnuna í dag.

2.5 Merktu við rétta mynd

- Hann er með hita
- Hann er með hálsbólgu
- Hann er með hósta
- Hann er með höfuðverk

Hvað segir Fríða frænka?

Það þarf stundum að skila **læknisvottorði** í vinnuna eða skólann. Þú færð læknisvottorð hjá lækni.

3. Aumingja Jóhanna!

H2.79

Jóhanna er oft þreytt. Hún vinnur allt of mikið og kemur seint heim. Þegar hún kemur heim sest hún fyrir framan sjónvarpið og borðar nammi. Hún fer seint að sofa og sefur ekki vel. Hún er ekki hress þegar hún vaknar. Hvað á Jóhanna að gera til að bæta heilsuna?

3.1 Hvað er gott fyrir heilsuna? Hvað finnst þér?

Það er gott að _____

_____

_____

_____

3.2 Er þetta gott fyrir heilsuna?

Að stunda líkamsrækt?	☐ Já	☐ Nei	☐ Kannski
Að borða nammi á hverjum degi?	☐ Já	☐ Nei	☐ Kannski
Að borða hollan mat?	☐ Já	☐ Nei	☐ Kannski
Að horfa á fótbolta?	☐ Já	☐ Nei	☐ Kannski
Að synda?	☐ Já	☐ Nei	☐ Kannski
Að sofa fyrir framan sjónvarpið?	☐ Já	☐ Nei	☐ Kannski
Að borða ís á sunnudögum?	☐ Já	☐ Nei	☐ Kannski
Að hitta vini sína?	☐ Já	☐ Nei	☐ Kannski
Að hlæja?	☐ Já	☐ Nei	☐ Kannski
Að gráta?	☐ Já	☐ Nei	☐ Kannski
Að fara í göngutúr?	☐ Já	☐ Nei	☐ Kannski
Að kaupa skó?	☐ Já	☐ Nei	☐ Kannski
Að fara til útlanda?	☐ Já	☐ Nei	☐ Kannski
Að hvíla sig?	☐ Já	☐ Nei	☐ Kannski

Góð heilsa er gulli betri!

3.3 Tölum saman!

- a) Hvað þarft þú að gera á morgun? *Ég þarf að ...*
- b) Þarft þú stundum að skreppa í banka?
- c) Hvað kaupir þú í lyfjabúð?
- d) Ertu alltaf hress á morgnana?
- e) Borðar þú nammi á kvöldin?
- f) Stundar þú líkamsrækt?
- g) Mátt þú fá frí í íslenskutímanum?

3.4 Hvað gerir fólk fyrir heilsuna á Íslandi? H2.80

Á Íslandi er vinsælt að synda og margir fara í sund á hverjum degi. Það eru líka mjög margir sem stunda líkamsrækt og eiga árskort í ræktina. Á líkamsræktarstöðvum er hægt að hlaupa á hlaupabretti, lyfta lóðum og fara í leikfímistíma. Á sumrin er gott að fara út að ganga eða hjóla og á veturna er hægt að fara á skíði. Það eru einnig fjölmargir sem spila fótbolta, golf eða badminton á Íslandi.

3.5 Hvað gerir fólk fyrir heilsuna í þínu heimalandi?

---

4. Að byrja í nýrri vinnu

4.1 Um morguninn

H2.81

Verkstjóri: Stína! Má ég kynna þig fyrir Patrik. Hann er nýr starfsmaður.

Stína: Velkominn. Ég heiti Kristín, en ég er alltaf kölluð Stína.

Patrik: Sæl. Ég heiti Patrik.

Verkstjóri: Stína, viltu sýna honum Patrik vinnustaðinn og hjálpa honum í dag?

Stína: Já, alveg sjálfsagt.

4.2 Í hádeginu

H2.82

Stína: Komdu Patrik. Sestu hérna hjá mér.

Patrik: Takk, takk.

Stína: Jæja, hvernig líst þér á staðinn?

Patrik: Bara mjög vel. Geturðu hjálpað mér eftir matinn?

Stína: Já, auðvitað. Ekki vera feiminn að spyrja og biðja mig um hjálp.

4.3 Í kaffipásunni

H2.83

Verkstjóri: Patrik! Ég þarf að tala við þig. Getur þú talað við mig þegar þú ert búinn í kaffi?

Patrik: Já, ég kem rétt strax.

Verkstjóri: Komdu til mín á skrifstofuna.

4.4 Á skrifstofunni

H2.84

Verkstjóri: Hvernig gengur?

Patrik: Bara vel, held ég. En það er mikið að læra.

Verkstjóri: Hafðu ekki áhyggjur. Þú lærir þetta allt smám saman. Hérna er aðgangskortið þitt. Ég skal sýna þér hvernig þú átt að skrá þig inn. Þú þarft að skrá þig inn á morgnana og út á kvöldin þegar þú ert búinn að vinna.

4.5 Spyrjið og svarið

- a) Hvað er Kristín kölluð?
b) Hvað á Stína að gera? *Hún á að ...*
c) Vill Patrik sitja hjá Stínu?
d) Hver þarf að tala við Patrik?
e) Hvernig gengur Patrik í vinnunni? *Honum gengur ...*

4.6 Æfið ykkur að spyrja og svara – hátt og skýrt í kór!

Hópur A

Mig langar að spyrja þig nokkurra spurninga.
Viltu sitja hjá mér?
Viltu hjálpa mér?
Getur þú talað við mig?
Komdu strax til mín!
Hvernig gengur hjá ykkur?

Hópur B

Já, gjörðu svo vel. Þú mátt spyrja mig.
Já, auðvitað vil ég sitja hjá þér!
Já, ég vil hjálpa þér.
Ekkert mál. Ég skal tala við þig á eftir.
Nei, bíddu! Ég kem til þín í kvöld!
Það gengur æðislega vel hjá okkur!

4.7 Skrifaðu rétt orð í eyðurnar

mig þig mér honum mín þér

Má ég sitja hjá þér? Gjörðu svo vel. Getur þú talað við _____ í kvöld?
Stína, viltu sýna _____ vinnustaðinn? Ekki vera feimin að spyrja _____,
ef þú skilur ekki. Komdu til _____ á eftir. Getur þú hjálpað _____?
Ég þarf að tala við _____. Ég skal sýna _____ hvað þú átt að gera.

5. Hvað kann ég?

5.1 Skrifaðu tvö samtöl

- a) Þú þarft að fá frí í vinnunni eða skólanum
- b) Þú þarft að tilkynna veikindi
- c) Þú ætlar að panta tíma hjá lækni

Mundu eftir þessum sögnum:

þurfa: ég þarf að .../þarft þú að ...?

mega: ég má/mátt þú ...?

vilja: ég vil/vilt þú ...?

langa: mig langar/langar þig ...?

eiga að ...: ég á að .../átt þú að ...?

ætla: ég ætla að .../ætlar þú að ...?

5.2 Veldu rétt orð í eyðurnar

þarf langar heima fara vondu hvíla
má veik hósta hita skólanum á

Sólrún er _____ heima í dag. Hún er með _____ og _____.

Hana _____ að _____ á tónleika í _____ í kvöld en hún

_____ það ekki. Hún _____ að _____ sig og vera _____.

Hún _____ að taka lyf þrisvar á dag. Hún er í _____ skapi og vorkennir sjálfri sér!

6. Sjálfsmat – Þetta kann ég!

1. Ég kann að spyrja og svara

☐ Hvað þarft þú að gera í dag?	☐ Ég þarf að ...
☐ Hvað langar þig að gera?	☐ Mig langar að ...
☐ Hvað viltu gera um helgina?	☐ Ég vil ...
☐ Hvað átt þú að gera í skólanum?	☐ Ég á að ...
☐ Hvað mátt þú ekki gera á Íslandi?	☐ Ég má ekki ...

2. Ég kann að biðja um leyfi

Má ég ... fara snemma í dag? fá frí á morgun? fá að hringja?

3. Ég kann að segja hvað er að þessu fólki

Henni er illt í bakinu

Honum er illt í höfðinu

Henni er illt í hálsinum

Hann er með hita

4. Ég kann að segja

Mér er illt í ... höfðinu maganum bakinu hálsinum
Ég er með ... hita höfuðverk hósta

5. Ég kann að tilkynna veikindi

Ég er veikur í dag Ég er veik í dag Dóttir mín er veik Sonur minn er veikur

6. Ég kann að panta tíma hjá lækni

Ég ætla að panta tíma hjá ...

7. Ég kann að segja

Getur þú talað við mig? Viltu hjálpa mér? Komdu til mín

8. Hvað lærði ég fleira í 7. kafla?

---

9. Hvað ætla ég að nota?

---

10. Hvað þarf ég að læra betur?

Hjálparsagnir + að + sögn í nafnhætti

að þurfa*

ég þú hann/hún/það við þið þeir/þær/þau	þarf þarft þarf þurfum þurfið þurfa	að skreppa í banka Parft þú að vinna mikið? að kaupa nýjan ísskáp.
--	--	---

að ætla*1

ég þú hann/hún/það við þið þeir/þær/þau	ætla ætlar ætlar ætlum ætlið ætla	að kaupa ís á eftir. að leigja íbúðina sína. að flytja til Selfoss á næsta ári. (að fara) í frí til Spánar.
--	--	--

að verða*3

ég þú hann/hún/það við þið þeir/þær/þau	verð verður verður verðum verðið verða	að fara til læknis. . að læra íslensku. að taka bankalán.
--	---	--

að eiga* að ...

ég þú hann/hún/það við þið þeir/þær/þau	á átt á eigum eigið eiga	að vinna til 5. að mæta kl. 9. að borga skatta
--	---	---

Hjálparsagnir + sögn í nafnhætti

að mega*

ég þú hann/hún/það við þið þeir/þær/þau	má mátt má megum megið mega	fara snemma úr vinnunni í dag. koma seint á morgun. hætta að vinna þegar þið eruð 67 ára.
--	--	--

að vilja*

ég þú hann/hún/það við þið þeir/þær/þau	vil vilt vill viljum viljið vilja	læra japönsku í Japan. syngja í kór. búa á Ítalíu. eignast barn.
--	--	---

að vera illt í ...

(nf)	<i>þgf</i>		<i>þgf</i>	(nf)
(ég)	mér	er illt í	höfðinu	(höfuðið)
(þú)	þér		maganum	(maginn)
(hann)	honum		fætinum	(fóturinn)
(hún)	henni		hendinni	(höndin)
(það)	því		bakinu	(bakið)
(við)	okkur		hálsinum	(hálsinn)
(þið)	ykkur		augunum	(augun)
(þeir)	þeim		eyrunum	(eyrun)
(þær)	þeim			
(þau)	þeim			

að vera með ...

	<i>þgf</i>
ég er með	höfuðverk
þú ert með	kvef
hann er með	hósta
hún er með	túrverki
það er með	hita
við erum með	svima
þið eruð með	vöðvabólgu
þeir eru með	ofnæmi
þær eru með	hálsbólgu
þau eru með	flensu

að geta*³ + lýsingarháttur nútíðar

Ég get ekki	beygt mig (beygja sig).
Þú getur	farið heim þegar tíminn er búinn.
Hann getur	skipt um vakt við mig.
Hún getur	pantað tíma hjá lækni á morgun.
Það getur	
Við getum	keyrt þig heim.
Þið getið	hringt í kennarann.
Þeir geta	
Þær geta	bakað köku fyrir afmælið.
Þau geta	

Persónufornöfn í föllum

Eintala	<i>nefnifall (nf)</i>	ég	þú	hann	hún	það
	<i>þolfall (þf)</i>	mig	þig	hann	hana	það
	<i>þágufall (þgf)</i>	mér	þér	honum	henni	því
	<i>eignarfall (ef)</i>	mín	þín	hans	hennar	þess
Fleirtala	<i>nefnifall (nf)</i>	við	þið	þeir	þær	þau
	<i>þolfall (þf)</i>	okkur	ykkur	þá	þær	þau
	<i>þágufall (þgf)</i>	okkur	ykkur	þeim	þeim	þeim
	<i>eignarfall (ef)</i>	okkar	ykkar	þeirra	þeirra	þeirra

Forsetningar: við, um + þolfall

við	Talaðu við mig á eftir!
um	Hann hugsar um hana .

Forsetningar: hjá, frá + þágufall

hjá	Viltu sitja hjá mér ?
frá	Blómin eru frá henni .

Forsetning: til + eignarfall

til	Komdu til mín í kvöld. Má ég hringja til þín á morgun?
------------	---

Sagnir: spyrja, biðja + þolfall

spyrja	Ég ætla að spyrja hann .
biðja	Mig langar að biðja þig að vinna lengur.

Sagnir: hjálpa, sýna + þágufall

hjálpa	Á ég að hjálpa þér ?
sýna	Viltu sýna honum vinnustaðinn?

Sögn: sakna + eignarfall

sakna	Ég sakna þín . Við söknum hennar .
--------------	---

